

19:30 Έναρξη – Προσέλευση

19:30 – 20:00 Χαιρετισμοί

- Περιφερειάρχης Κρήτης, Σταύρος Αρναουτάκης
- Πρύτανης Πανεπιστημίου Κρήτης, Καθηγητής Γεώργιος Μ. Κοντάκης
- Αντιπεριφερειάρχης Ρεθύμνης, Μαρία Λιονή
- Δήμαρχος Ρεθύμνης, Γιώργης Μαρινάκης

20:00 – 20:15 Ομιλία για τον Γιώργο Γραμματικάκη από τον
Επίκουρο Καθηγητή (συντ.) του Τμήματος Φυσικής του
Πανεπιστημίου Κρήτης, Πέτρο Δήτσα

20:15 – 20:30

"Από τα μυστικά της γης στη μαγεία τ' ουρανού"

Τραγούδι: Μαριέλλα Βιτώρου

Πιάνο: Γιάννης Γιαννακάκης

20:30 – 20:45 Ομιλία για τον Πέτρο Θέμελη από την Καθηγήτρια
Προϊστορικής Αρχαιολογίας του Τμήματος Ιστορίας και
Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, Νένα Γαλανίδου

20:45 – 21:00

"Από τα μυστικά της γης στη μαγεία τ' ουρανού"

Τραγούδι: Μαριέλλα Βιτώρου

Πιάνο: Γιάννης Γιαννακάκης

Παρουσίαση – Συντονισμός Εκδήλωσης:
Ειρήνη Γαβριλάκη, Αρχαιολόγος

Διοργάνωση Καλλιτεχνικού Μέρους Εκδήλωσης:
Σύλλογος Φίλων Μουσικής και Τεχνών Alma Libre

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΣΤΟΥΣ

ΓΙΩΡΓΟ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑΚΗ

ΚΑΙ

ΠΕΤΡΟ ΘΕΜΕΛΗ

Κυριακή 19 Μαΐου 2024
ώρα 19:30

Αίθουσα «Παντελή Πρεβελάκη»
Ωδείο Ρεθύμνου

Πρόσκληση

Η Περιφέρεια Κρήτης και το Πανεπιστήμιο Κρήτης σας προσκαλούν στην εκδήλωση μνήμης, αφιερωμένη σε δύο μεγάλες προσωπικότητες του Πανεπιστημίου Κρήτης, τους Πανεπιστημιακούς Γιώργο Γραμματικάκη και Πέτρο Θέμελη, που θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή, 19 Μαΐου 2024, ώρα 19:30 στην Αίθουσα «Παντελής Πρεβελάκης» (Ωδείο) στο Ρέθυμνο.

Ο Πρύτανης Πανεπιστημίου Κρήτης
Γεώργιος Μ. Κοντάκης

Η Αντιπεριφερειάρχης Ρεθύμνης
Μαρία Λιονή

Κυριακή 19 Μαΐου 2024

Ο **Γιώργος Γραμματικάκης** (1939-2023), φυσικός, πανεπιστημιακός ομότιμος καθηγητής, πρώην πρύτανης, συγγραφέας και πρώην ευρωβουλευτής, Ήταν μια πολυσχιδής προσωπικότητα, ένας άνθρωπος με πνευματική ευρύτητα, χιούμορ και προσήνεια, που άφησε έντονο το αποτύπωμά της στην επιστήμη, την παιδεία, τον πολιτισμό. Το όνομά του συνδέεται άρρηκτα με την οργάνωση και την ανάπτυξη του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Γεννήθηκε και πέρασε τα παιδικά του χρόνια στο Ηράκλειο.

Σπούδασε Φυσική στο Εθνικό και Καποδιστριακό

Πανεπιστήμιο Αθηνών και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Imperial College του Λονδίνου. Απέκτησε το διδακτορικό του το 1973. Εργάστηκε σαν ερευνητής στον «Δημόκριτο» και αργότερα στο Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών (CERN), στη Γενεύη.

Το 1982, εξελέγη καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης, μέχρι το 2006 που συνταξιοδοτήθηκε και του απονεμήθηκε ο τίτλος του Ομότιμου Καθηγητή. Μετά τον θάνατό του, το Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Κρήτης θέσπισε προς τιμήν του το ετήσιο βραβείο «Γιώργος Γραμματικάκης». Διετέλεσε Πρύτανης (1990-1996) και Πρόεδρος του Ιονίου Πανεπιστημίου για μία τετραετία. Ως Ευρωβουλευτής επιτέλεσε πλούσιο έργο σε σημαντικές Επιτροπές και οργάνωσε εκδηλώσεις ανάδειξης του ελληνικού πολιτισμού, που είχαν μεγάλη επιτυχία.

Στα επιστημονικά του ενδιαφέροντα συγκαταλέγονταν η δομή της ύλης και η κοσμολογία. Συμμετείχε στο πείραμα «Νέστωρ», που προσπαθεί να ανιχνεύσει τα φαντασματικά νετρίνα στα θαλάσσια βάθη της Πύλου. Στην Κρήτη ασχολήθηκε επίσης με την αιολική ενέργεια, ενώ ως Επισκέπτης Καθηγητής στο Harvard (1989 - 1990) με την Ιστορία της Επιστήμης. Είχε συγγράψει τα βιβλία: «Η κόμη της Βερενίκης», «Κοσμογραφήματα», «Η αυτοβιογραφία του φωτός», «Συνομιλίες με το φως», «Ένας αστρολάβος του ουρανού και της ζωής», που είχαν πρωτοφανή επιτυχία στο ευρύ κοινό.

Υπήρξε μέλος του Δ.Σ. της ΕΡΤ, και είχε συμμετάσχει σε επιτροπές εμπειρογνομόνων για τις προοπτικές της παιδείας και της έρευνας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπήρξε επίσης Πρόεδρος του Μουσείου «Νίκος Καζαντζάκης» στην Κρήτη και Αντιπρόεδρος στο Δ.Σ της Λυρικής Σκηνής. Επίσης υπήρξε μέλος της Εταιρίας Κρητικών Ιστορικών Μελετών. Ήταν συνεργάτης του διαδικτυακού Protagon. Τα τελευταία χρόνια ασχολήθηκε με τη βιωματική σύνδεση της πρόσληψης της Επιστήμης με την Τέχνη, ιδιαίτερα με τη Μουσική.

Ο **Πέτρος Θέμελης** (1936-2023) ήταν αρχαιολόγος, πανεπιστημιακός δάσκαλος, ομότιμος καθηγητής, αντιπρύτανης, πολυγραφότατος συγγραφέας και σπουδαίος ανασκαφέας και αναστηλωτής με σπουδές Ιστορίας και Αρχαιολογίας στο Α.Π.Θ. (1959) και διδακτορική διατριβή στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου (1972).

Εργάστηκε στην Αρχαιολογική Υπηρεσία (1963-1984) ως επιμελητής αρχαιοτήτων Ηλείας - Μεσσηνίας και Αττικής-Ευβοίας και ως έφορος στις εφορείες Φωκίδος-Λοκρίδος-

Αιτωλοακαρνανίας και Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας.

Το 1984 εκλέχθηκε καθηγητής κλασικής αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Διετέλεσε αντιπρύτανης στην πρώτη εκλεγμένη πρυτανική αρχή του Πανεπιστημίου Κρήτης (1987-1989) και πρόεδρος της Επιτροπής Ερευνών. Από το 1985 μέχρι το 2003 διηύθυνε την πανεπιστημιακή ανασκαφή του Τομέα Ι στην Ελεύθερα, μωώντας μεγάλο αριθμό σημερινών αρχαιολόγων στην έρευνα πεδίου. Ως επιστήμονας διακρίθηκε για την παιδεία και το κοφτερό του πνεύμα του, για την αγάπη του προς την επιστήμη και τη διδασκαλία της. Αυτήν την αγάπη εισέπρατταν οι μαθητές του στα πανεπιστημιακά θρανία και την ανασκαφή.

Από το 1986 μέχρι το τέλος της ζωής του διηύθυνε την ανασκαφή της Αρχαιολογικής Εταιρείας στην αρχαία Μεσσήνη, αφήνοντας πίσω του έναν από τους πιο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα και μια πολύτιμη παρακαταθήκη στο τρίπτυχο ανασκαφή-αναστήλωση-διαχείριση στην παγκόσμια αρχαιολογική κοινότητα. Για το έργο του αυτό έτυχε τιμητικών διακρίσεων από την Eurora Nostra (Μαδρίτη, 2005 και Άμστερνταμ, 2011).

Το 2004 ο Πέτρος Θέμελης ολοκλήρωσε την εικοσάχρονη θητεία του ως καθηγητής κλασικής αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης συμπληρώνοντας ταυτοχρόνως 43 χρόνια ευδόκιμης θητείας στην αρχαιολογία, τη διαχείριση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο Πέτρος Θέμελης ήταν ένας από τους λίγους επιστήμονες στην Ελλάδα που ανταποκρίθηκε τόσο ταριαστά στο πρότυπο του Homo universalis, εξαιτίας της εξαιρετικής φιλολογικής του κατάρτισης και της πολύπλευρης ερευνητικής, διδακτικής και διοικητικής του ενασχόλησης με την Αρχαιολογία. Το πρωτότυπο συγγραφικό του έργο τον καθιέρωσε, ήδη από τη δημοσίευση της διατριβής του από τον εκδοτικό οίκο Zabern Verlag στο Mainz το 1976, στη παγκόσμια αρχαιολογική ελίτ ενώ τα κείμενα και οι επιφυλλίδες του στον τύπο και οι πολυσχιδείς δράσεις στο σύγχρονο πολιτιστικό γίνεσθαι τον έκαναν ιδιαίτερα προσιτό και αγαπητό στο μεγάλο κοινό.